

COMPASSIE

Protestantse Gemeente
Ede

September 2023, nr 3

Thema: **Delen**

Inhoud

- 3 Voorwoord voorzitter PGE
- 4 Een reis naar Rome om nooit te vergeten!
- 6 'Vanuit die liefde kon ik weer verder'
- 8 De Kerkorde door ds. Jan Overbeeke
- 10 Het geheel in delen, delen zijn het geheel
- 12 De gaven van God ontdekken, en die inzetten voor Zijn Koninkrijk
- 14 PGE jeugdwerk: terugblikken en vooruitkijken
- 16 '... alleen voor mij of geef ik dat ook door?'
- 18 Leo Besemer: "hands on" is mijn ding'
- 20 Gedicht: Samen delen
- 22 Genoeg te doen buiten de kerk

Foto voorpagina: Anneke Verbeek

Elkaar de ruimte geven

Het thema van deze compassie is 'Delen'. Het is een onderwerp dat goed past bij de nieuwe Protestantse Gemeente Ede (PGE) die op 1 september het levenslicht ziet. Ik zie om meerdere redenen uit naar deze datum. Een daarvan is dat het ons meer ruimte geeft om dingen te delen. Wat bedoel ik hiermee?

Dit wordt mooi verwoord door Lukas Kramer verderop in dit nummer. Lukas is pastoraal ouderling en voelt zich thuis binnen de PGE. Hij zegt hierover: Ik hou van een kerk waar ik ruimte ervaar. Dat ervaar ik in de PGE: ruimte om verschillend te zijn, ruimte om elkaar te bevragen, ruimte om samen na te denken. Ruimte, dat is wel het kernwoord! Om echt te kunnen delen, om te kunnen geven en te ontvangen, moet je elkaar de ruimte geven. Dit vraagt dat je de verschillen tussen mensen positief waardeert. Dat je je ervoor openstelt, dat je elkaar bevraagt.

Anneke Verbeek is gavenmakelaar. Ook zij benadrukt in een interview in deze Compassie hoe belangrijk het is open te staan voor de verschillende gaven die er in onze gemeente zijn.

Het maakt niet uit hoe je die inzet: in de diaconie, voor je naaste ver van huis, voor elkaar in Rome, voor de jeugd, voor een goede kerkorde, voor kunst en een bijpassend recept, voor poëzie of op andere plekken in de samenleving. Ze zijn allemaal even waardevol, zoals te lezen valt in de volgende artikelen. De verhalen van de gemeenteleden die aan het woord komen, maken mij enthousiast over de PGE. Ze laten zien hoe wij samen vorm kunnen geven aan Gods Kerk, hoe we kunnen delen.

Ik wens de PGE een zegenrijke toekomst toe. Dat we een plek mogen zijn van geloof, hoop en liefde. Dat we een gemeente vormen waarin je jezelf mag zijn en je gaven kunt delen die door God geschonken zijn.

Peter van Veen
Voorzitter Kerkenraad PGE

Compassie, nr 3, september 2023

Redactie:

Liesbeth Mulder, Mariëlle Tempelman, Han Pol, ds. Jan Overbeeke, John Biermans, Peter van Veen, Steven Berendsen.

Fotografie en opmaak: Theo Weening

Contact: akscriba@protestantsegemeente-ed.nl

**Protestantse Gemeente
Ede**

- Vierplek Noord - de Open Hof,
Hoflaan 2, Ede

- Vierplek Zuid - Beatrixkerk
Beatrixlaan 54, Ede

Een reis naar Rome om nooit te vergeten!

Petra Ossenkoppele en Wil de Rek zijn dit voorjaar met een groep van 26 gemeenteleden naar Rome geweest, onder leiding van Mariëlle Tempelman en Agnès Gilles. Een geweldige week, vertellen beide dames:

Door Han Pol

Wil: 'Ik had me opgegeven, maar had een week later pijn in mijn buik. Ik dacht erover het toch af te zeggen. "Het is vreemd, de taal ken ik niet, klikt het wel of niet?" Toen heb ik mezelf een spreekwoordelijke schop onder de kont gegeven: "En je zult zien dat je ervan geniet!" Vanaf de eerste ontmoeting bij Puro (ijssalon in Ede) was ik óm! Er waren voor mij maar een paar bekenden. Toch waren er vanaf dat moment geen zenuwen meer.' Een pluim meteen voor de wijze waarop Mariëlle en Agnès de kennismaking organiseerden.

'Er worden zoveel dingen voor je geregeld!'

Petra: 'Ik ben al best vaak in Rome geweest; dit was de tiende of elfde keer. Ik ging altijd met familie of met zussen. Maar ik hoorde mooie verhalen van de vorige keer van vrienden, van Doeko en Herman. Ze gingen fietsen in Rome! En zo'n mooi thema: "de smaak van Rome." Ik besloot met de groep mee te gaan! En het bleek totaal anders te zijn dan ik gewend was. Het is heel fijn omdat er zoveel dingen voor je worden geregeld.'

Wil: 'Dat vond ik echt super! Je hoeft niet te bedenken wat je gaat eten, 's ochtends staat je ontbijt klaar!

Je wordt gewoon verwend, alles is geregeld: de metrokaartjes, de vliegtickets, de toegangskaartjes!'

In de persoon van Hadelinde was er een fantastische gids.

Petra: 'Hadelinde is een Zeeuwse van oorsprong die al een hele tijd met haar gezin in Rome woont. Mariëlle kende haar. Hadelinde voegde zich maandagmiddag bij de groep. Dat voelde meteen vertrouwd. Zij loodste ons door Rome, langs alle bezienswaardigheden. We kregen 'oortjes' in. Ze vertelde alles op een humoristische manier. Heel informatief! En wat zo mooi was: iedere dag werd er een verslag gemaakt door een van de groepsleden. We hebben daar allemaal een mooi boekje met verslagen en foto's aan overgehouden.'

Wil: 'Wij hebben de paus gezien, van verre. We zagen hem zo vanuit zijn rolstoel de auto ingaan. Er kwamen 15 bruidjes langs ons die de zegening van de paus hebben gevraagd. Ook zijn we in een kapel geweest, met ouderwetse biechtstoelen. Agnès zei: "je mag wel bij mij komen om te biechten als dat nodig is." Op een gegeven moment zei ik tegen Agnès: "ik moet nu echt nodig biechten." "Nou," zegt ze, "biecht je zonden maar op." "Ik heb door het rode licht gereden." Ze schoot in de lach. Zo ben ik dus drie keer wezen "biechten". Dat soort belevenissen maakte het nog leuker! Bijzonder was het ook om op een dag 20 km door Rome te fietsen.' Petra: 'Dan fiets je opeens door het prachtige groene park Villa Borghese. Wat een verademing!'

'Letterlijk bespreek je de dingen samen.'

Wil: 'We begonnen de dag met ontbijt. En om 9 uur was er, voor wie dat wilde, een meditatiemoment. Agnès las dan een Bijbeltekst voor en had een klein woordje. Ook werd het dagthema en de foto-opdracht bekend gemaakt. Het eerste thema was "Nasoni" (= neusje > drinkfonteinjes). Daar heb ik een prijs mee gewonnen.'

Petra: 'Ik vond het een enorme luxe hoe dit werd georganiseerd, je bent echt bevoorrecht. Het is georganiseerd vanuit "Bespreek het samen." Voor mij is het niet zo belangrijk om iets bijbels of kerkelijks te doen, maar letterlijk bespreek je de dingen samen. Letterlijk kijk je steeds naar elkaar om, je hebt zorg voor elkaar en je deelt samen verdriet. Je voelt dat je een gemeenschappelijke basis hebt.'

Petra: 'Waar ik ook zo van genoot, dat was het wandelen door Rome in de avond, met die prachtige lichten en het verlichte Vaticaan.'

En niet te vergeten met een dansende Hannie op het plein. Er was een feestje in Trastevere, een gezellige wijk, met veel jeugd, en muzikanten, met percussie-instrumenten.'

Wil: 'Naar we begrepen werd een jonge Italiaanse vrouw uitgedaagd: "Je durft niet aan die groep te vragen wie er wil gaan dansen." Toen ging ze naar Hannie toe en die zei: "Ja, hoor." Dat gaf zoiets feestelijks.'

Petra: 'onze organisatoren Agnès en Mariëlle drukten er geen stempel op met verplichte bijbelstudie of moeilijke gesprekken. Er was niets verplichtends. Dus hadden we alle vrijheid en ruimte. Je kon merken dat het voor henzelf ook een feestje was.'

Wil: 'Met al die mooie contacten die we hebben opgebouwd, kijken we uit naar een reünie. Die mogen we dan zelf gaan organiseren. Mariëlle wil ons daarbij graag helpen.'

Petra: 'Ik had het voor geen goud willen missen.'

Wil: 'Ik heb 125% genoten. De volgende keer ga ik weer mee!'

Wil de Rek (I) en Petra Ossenkoppele

‘Vanuit die liefde kon ik weer verder’

Aan het woord is Ton Poortman die ons vertelt over zijn bewogen leven. Zijn leven van vandaag is sterk gericht op het geven van hulp in een aantal landen in Azië en Afrika. Maar we beginnen met de gebeurtenissen uit het verleden die het leven van Ton en zijn gezin volledig op de kop zetten. Want dát verhaal heeft zijn huidige denken en doen gevormd.

Door Liesbeth Mulder

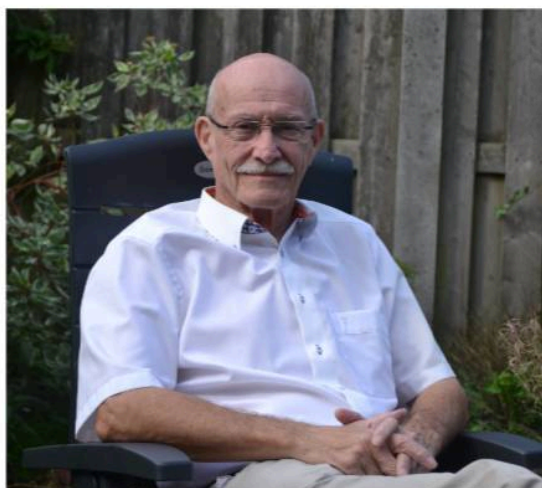
Nanny

Het is 1981 en het jonge gezin Poortman – Ton, zijn vrouw Nanny en twee kinderen van 3 en 5 – wordt opgeschrikt omdat bij Nanny, dan 29 jaar oud, een hersentumor ontdekt wordt. In de acht jaar die volgen wordt zij – samen met thuiszorg – door Ton liefdevol verzorgd. Ton: ‘Het waren volle dagen van werken en het verzorgen van Nanny en de kinderen. Zodra zij slapen moest ik m’n werk nog afmaken tot een uur of 2 ‘s nachts. Slopend! Op de een of andere manier houd je dat lang vol.’

Met ontroering kijkt Ton terug op deze periode: ‘Pas later beseftte ik dat er fantastische mensen om mij heen waren geweest. Een buurvrouwje wist zich steeds op de hoogte te houden van mijn situatie. Ze kwam dan naar me toe en zei: “Zal ik morgen de kinderen doen?” Vanuit die liefde die je dán ervaart, kun je weer verder.’

Onvoorwaardelijke liefde

Nanny komt te overlijden en Ton vertelt wat in de periode erna voor hem heel wezenlijk geweest is: ‘Je zit midden in de rouw en dan staan er op een avond ineens twee mensen voor je deur.’ Ton kende hen al van de Open Hof, maar vanaf dan ontstaat er een hechte

band tussen hen: ‘In rouwverwerking heb je mensen nodig die een stukje van je lijden over zouden willen nemen. Dat kan niet, maar door je dat gevoel te geven, dóen ze het toch! Dat zegt mij: er is onvoorwaardelijke liefde en van daaruit kan ik verder. Rouwverwerking betekent dat je er steeds opnieuw doorheen moet, met die vertrouwde mensen. Het moment kwam dat ik weer dankbaar kon zijn. Je hebt je vrouw zien aftakelen, maar toch ben je dankbaar voor de mooie dingen die je samen beleefd hebt. Ik kon dankbaar zijn niet alleen voor het goede, maar voor het complete verhaal: in dat lijden heb ik die liefde ervaren.’

Wat kun je doen?

Wanneer de kinderen van Ton opgegroeid zijn, begint hij te reizen: naar Vietnam, Cambodja, Thailand, China en ook naar Myanmar. Al reizend ziet hij niet alleen een prachtig land, maar ook dat er veel weeskinderen opgevangen worden in stokoude boeddhistische kloosters. Ton: ‘Een plaatselijke timmerman kon voor 1500 euro twee verdiepingen bij een klooster aanbouwen, waardoor er 40 kinderen op een fatsoenlijke

manier konden slapen. En zo is het begonnen: met een redelijk klein budget, kon je toch veel doen.' Later is Ton gaan samenwerken met een stichting die projecten heeft in Cambodja. Ton geeft een voorbeeld van hun werkwijze: 'We hebben een naaischooltje neergezet waar twaalf jonge meiden leren kleding te maken. Na twee jaar geven we de beste leerlingen een machine en wat naaigoed om een eigen handeltje te beginnen.'

Educatie is dé oplossing voor Afrika

Vanwege covid kon Ton tijdelijk niet naar Azië reizen, maar wel naar Gambia in Afrika: 'Na een uur aan het strand verveelde Poortman zich al rot! Ik maakte een praatje met een vrouw in een souvenirwinkeltje en zij bleek uit een dorpje in het binnenland te komen.' Ton bezocht dat dorpje en deed dat een half jaar later nog eens. Hij zag er midden op de dag een heleboel kinderen spelen: '“Zij horen op school te zitten!”, zei ik. “Die hebben we hier niet”, was het antwoord. Dat maakte mij boos!' Ton gelooft dat educatie dé oplossing is voor Afrika: 'Bedrijven die in deze landen willen investeren, moeten arbeidskrachten hebben die kunnen lezen en rekenen. Bij de ontwikkeling van een land hoort onderwijs!'

En de basisschool komt er ook

Ton overlegde met de dame van het souvenirwinkeltje: 'Als ik een schooltje wil laten bouwen heb ik een organisatie nodig die continuïteit kan bieden. “Ik ken iemand in Nederland, die hier twee keer per jaar komt en een stichting heeft”, was haar reactie. Zij belde hem op en ik kreeg een man uit Oosterbeek aan de telefoon, die zich richtte op het bouwen van scholen! Sindsdien werk ik via mijn eigen stichting met hem samen in Gambia.'

Ze kwamen in contact met een lerares die een school wilde beginnen: 'April vorig jaar ben ik daar geweest. Die slimme meid had al een stuk grond in eigendom gekregen. En toen was de vraag: ga je "ja" of "nee" zeggen?

Ik krabde mij achter de oren: *Ik heb ervaren hoe belangrijk onvoorwaardelijke liefde is in het leven: wat is dan belangrijk en wat niet?* Dus ik zei: "Doe het maar, ik sta garant dat de centen er komen". Het gebouw staat er en wordt sinds oktober gebruikt door de eerste kleuterklas en de tweede klas is in voorbereiding. En daarna komt er ook een basisschool, haha!' Als ik Ton vraag of hij moeite had om er vertrouwen in te hebben, zegt hij: 'Heb maar een beetje vertrouwen, we hebben een christelijk geloof.' Om er direct aan toe te voegen: 'Ik geloof helemaal niet zo erg.' Op mijn vraag wat geloven is, zegt hij zachtjes: 'Ga de wereld in en heb elkaar lief. Dat is mijn geloof. En dan ontmoet je zó vreselijk veel lieve mensen!'

Ds. Jan Overbeeke

De Kerkorde

Een stok om mee te slaan of een vraagbaak

‘Mijn vader was evenals mijn opa stokslager in de kerk’. Ik keek het bejaarde gemeentelid niet begrijpend aan. ‘Stokslager...? in de kerk...? nooit van gehoord’. ‘Als er iemand zat te slapen tijdens de preek’, zo vertelde hij, ‘ging mijn vader er op af en porde hem voorzichtig wakker met een stok’. Vooral in de middagdiensten moest hij nogal eens in actie komen.

Destijds waren de werkweken voor landarbeiders en boeren lang en zwaar. Na de dienst op de zondagmorgen was er tijd om te rusten en te genieten van een goede sigaar en een paar borreltjes. Daarna werd er uitgebreid getafeld. En dus viel het niet mee om in de middagdienst, bij de lange catechismuspraak, wakker te blijven.

Ooit, in een grijs verleden, is om te zorgen dat iedereen wakker bleef, de functie van stokslager ingevoerd. Een eenvoudige doch doeltreffende manier om de orde in de kerk te handhaven. Zolang de kerk bestaat is orde in de kerk een aandachtspunt geweest. In het bijbelboek Handelingen lezen we hoe er in de eerste christengemeente al maatregelen werden getroffen om het gemeenteleven te reguleren, zodat de verschillende bevolkingsgroepen elkaar niet in de haren zouden vliegen. Orde in de kerk handhaven is van alle tijden en vraagt steeds om nieuwe creatieve maatregelen.

De fusie van de Hervormde Kerk, de Gereformeerde Kerken en de Lutherse Kerk kwam in 2004 tot stand. In de vijf voorafgaande jaren was ik als afgevaardigde van de classis Goes lid van de Gereformeerde Generale Synode en dus ook van de zogenaamde Triosynode bestaande uit de drie Generale Synoden van genoemde kerken. Deze was in het leven geroepen om verschillen te overbruggen en uiteindelijk te komen tot de fusie van de drie kerken als Protestantse Kerk in Nederland. Alle drie de kerken hadden een z.g. kerkorde. De Hervormde Kerkorde was opgetekend in een dik boek. De Lutherse Kerkorde was nog dikker. De Kerkorde van de Gereformeerde Kerken stak er wat schraaltjes bij af, een dun boekje met een slap kaft. Er moest nu een nieuwe moderne kerkorde tot stand komen.

Toen ik synodelid werd, werd ik tot mijn teleurstelling ingedeeld in de Commissie Kerkorde. Dat betekende dat ik me samen met andere leden moest bezig houden met de totstandkoming van de nieuwe kerkorde. Het heeft heel veel tijd en uithoudingsvermogen gekost, maar het gaf me uiteindelijk veel voldoening en het bleek ook heel leerzaam. We hebben in ellenlange sessies met 150 mensen in de Triosynode dagenlang, met stemkastjes op schoot, voor elk artikel en elk subartikel gestemd. Op die manier zijn alle onderwerpen zo'n drie maal doorgesproken. Steeds weer opnieuw nadenken over wijzigingen op wijzigingen. Maar op 1 april 2004 bij de feestelijke fusiebijeenkomst in de Domkerk in Utrecht werd de eerste editie van de nieuwe kerkorde overhandigd aan koningin Beatrix.

Er wordt heel veel in geregeld: de structuur van de gemeenten; de ambtelijke vergaderingen; het belijden van de kerk en de te gebruiken Bijbelvertalingen; het beroepen van een predikant; de ambten; hoe worden mensen verkozen tot een ambt; de procedures bij bezwaren en geschillen; het beheer van gelden en goederen. Dit is zomaar een greep uit heel veel onderwerpen die in de kerkorde aan de orde komen.

De kerkorde is geen star en statisch stuk. Regelmatig worden wijzigingen en aanpassingen aangebracht en gepubliceerd. Uiteraard na toestemming van de synode.

Er wordt wel gezegd, de kerkorde is een werkorde. Gaandeweg verandert de kerk en de manier waarop de erediensten worden ingericht. De kerkorde verandert mee.

'Dat mag niet van de kerkorde' was en is soms nog een veel gehoorde kreet. Meestal als men een afwijkende mening heeft. De kerkorde als een stok om mee te slaan zou je kunnen zeggen. Dat is uiteraard niet de bedoeling. Binnen de kaders die de kerkorde aangeeft, is er heel veel ruimte om een eigen identiteit op te bouwen in de gemeente. Normaal gesproken hoeft de kerkorde weinig geraadpleegd te worden en dat is een goed teken. Maar als er een vraag of een probleem is, dan is het mooi dat er zo'n vraagbaak is.

U bent wellicht benieuwd hoe het de stokslager is vergaan in mijn vroegere gemeente. Er kwam onverwacht een abrupt einde aan deze ordedienst. Op een goede dag heeft de stokslager de euvele moed gehad om de president-kerkvoogd te porren, die in de kerkenraadsbank voor het oog van alle kerkgangers zat te slapen. De stokslager werd na de dienst in de consistorie geroepen en kreeg een stevige uitbrander. Hij heeft zijn stok de consistorie in gesmeten en heeft stampvoetend de kerk verlaten. Een stokslager is er daarna nooit meer benoemd, het 'ambt' van stokslager werd met onmiddellijke ingang afgeschaft. Het heeft lang geduurd voor de ex-stokslager weer op zijn gewone plaats in de kerk werd gezien.

Het beheer van gelden en goederen wordt in de Kerkorde geregeld.

Tarwe-rogge-ham-broodjes,
om uit te delen onder de mensen
rondom het Lam

Dit recept komt uit de bundel '5 cents meals' van American School of Economics uit 1914; een uitgave speciaal voor mensen met een heel kleine portemonnee. Deze broodjes waren onderdeel van een ontbijt en werden gecombineerd met gebakken spek. Dat heb ik vervangen met het ingebakken plakje rauwe ham. Het boek is te vinden in de Public Library van Boston.

John Biermans verdiepte zich in een veelluik van de gebroeders Van Eyck en zocht er een passend gerecht bij.

Het geheel in delen; delen zijn het geheel

In middeleeuwse kerken zie je vaak boven het altaar een drieluik, soms zelfs een veelluik. Het grote schilderij werd in al zijn pracht opgevouwen op hoogtijdagen. In de vastentijd was het dichtgeklapt: dan pasten die mooie kleuren en afbeeldingen niet.

Een bijzonder beroemd veelluik staat in de St. Bavo-kathedraal van Gent. Deze stad in België is niet zo heel erg ver weg: je kunt er vanuit Ede redelijk makkelijk komen, als het niet anders kan zelfs met de trein. Dus je zou zelf kunnen gaan kijken naar dit prachtig kunstwerk. Misschien kan er zelfs een initiatief vanuit Bespreek het Samen komen om er met een groep Edenaren naar toe te gaan.

De twee broers Hubert en Jan van Eyck hebben dit veelluik geschilderd ongeveer tussen 1420 en 1430. Hubert overleed toen ze net begonnen waren en Jan heeft het werk in zijn eentje moeten voltooien. Hij heeft zo een van de allermooiste kunstwerken van de 15e eeuw gemaakt.

Gelukkig werden in 1566, het jaar van de beeldenstorm, de schilderijen verborgen in de toren van de kerk. Daardoor zijn ze gespaard gebleven voor de vernielingen van de al te fanatieke aanhangers van de hervormers.

Dit veelluik slaagt er makkelijk in om de geduldige kijker als het ware helemaal naar binnen te trekken, het schilderij in.

Alsof juist door de verschillende delen het beter lukt om een gevoel te krijgen van de eenheid die het vormt. Immers, God, de Bijbel, geloof, schoonheid in verf en vorm: dat is allemaal te groot om in één oogopslag tot je te laten doordringen. Door van deel tot deel te kijken, krijg je steeds meer zicht op de grootsheid van het geheel. Dan blijkt dat je zonder de delen geen geheel hebt, dat de delen nou net dat geheel creëren. Grappig: dit zijn ook dingen die ik ervaar met onze ontwikkeling van aparte kerkelijke wijken naar één Protestantse Gemeente van Ede.

Want kijkend naar Van Eycks meesterwerk zou je kunnen bedenken: zonder Adam en Eva (links en rechts boven) geen mensen en geen kroon op de schepping. Zonder Maria en Johannes de Doper (resp. naast Adam en naast Eva) geen Jezus die in het midden troont. En zonder Jezus geen verlossing die het Lam Gods brengt in het paneel onder Jezus. En er moeten mensen bij: het gaat om de mensen. Dus beneden, van buiten naar binnen: links eerst de rechtvaardige rechters, daarnaast de goede ridders. En rechts, pelgrims en dan monniken. En rondom het altaar met het Lam: vele, vele mensen. En dat allemaal kan niet zonder muziek: in de bovenste rij, naast Maria en Johannes: zingende en musicerende engelen.

Maar het gaat natuurlijk lang niet allemaal van een leien dakje: in een hoekje boven het hoofd van Adam brengen Kaïn en Abel hun offer; boven Eva's hoofd geeft Kaïn zijn broer de rampzalige klap. Als ik mijn rationaliteit, mijn denken uitschakel en flink ga dagdromen, zie ik daar de PGE, met allerlei verschillende mensen in één soort volksfeest op dit schilderij samenkomen. En de vergelijking gaat nog verder. Het paneel links beneden, van de rechtvaardige rechters, is een kopie. Het origineel werd gestolen in 1934, samen met het paneel van Johannes de Doper. Dat laatste is teruggevonden; de rechter nog steeds niet. Laten we hopen dat ook dit weer ergens zal opduiken, zodat het op zijn plaats teruggezet kan worden, net zoals wie nu nog niet wil meedoen met de PGE straks toch deel wil uitmaken van het veelluik van de PGE. Helaas kunnen we van die 'nog-niet-meedoeners' geen kopie maken. Maar zolang zij er niet bij zijn, zullen wij hen missen.

Ingrediënten voor ca 6 broodjes

100 gr. roggebloem
100 gr. tarwebloem
½ theelepeltje zout (ca. 2 ½ gr.)
ca. 140 cc water
1 ½ eetlepel suiker
6 theelepeltjes bakpoeder (ca. 20 gr.)
2 eetlepels (olijf-)olie
6 plakken rauwe ham (als het grote plakken zijn: 6 halve plakken)
6 à 8 cupjes voor cup-cake

Mix de droge ingrediënten, voeg de andere toe en roer tot een ietwat plakkerige deeg;

Vul de cake-vormpjes deels, vouw een plakje rauwe ham erin en dek af met een beetje deeg;

Bak de broodjes in een voorverwarmde oven (200 graden) in ca. 20 à 25 min. gaar (ze worden vrij licht en grauwwachtig bruin)
Gebruik eventueel tarwemeel in plaats van roggebloem, maar dan wordt de smaak slapper.

De gaven van God ontdekken, en die inzetten voor Zijn Koninkrijk

Anneke Verbeek is sinds september 2020 Gavenmakelaar in de Beatrixkerk. Zij ontmoet mensen om te ontdekken welke gaven zij hebben en in welke taak zij die het beste tot hun recht kunnen laten komen in de kerk. Ze vertelt hoe ze dit doet en wat het belang ervan is.... Gaaf!

Door Steven Berendsen

Waarom ben je gavenmakelaar geworden?

Ik ben elders al gavenmakelaar geweest en het leek mij mooi dat ook de Beatrixkerk deze functie zou krijgen: iemand die op een persoonlijke manier kerkleden helpt een passende taak te vinden en ondersteunend is aan de wensen van de kerkenraad. Hierbij komen mijn gaven en ervaringen als verpleegkundige, opleidingscoördinator en loopbaanbegeleider goed van pas: intermenselijk contact, gespreksvoering, (creatief) verbinden, signaleren en kritisch meedenken.

Ik heb altijd vrijwilligerswerk gedaan in en buiten de kerk, en het is fijn om te mogen geven wat je zelf van God hebt ontvangen. "Delen" in de breedste zin van het woord is belangrijk voor mij. Daarnaast geeft het mij voldoening en leer ik er zelf veel van.

Hoe werkt het?

Wat betreft de naam 'gavenmakelaar': dat sluit aan bij 1 Kor. 12 waar gesproken wordt over de verschillende 'gaven'. Zoals een makelaar vraag en aanbod samenbrengt, zo brengt ook de gavenmakelaar het aanbod (de gave van het kerklid) en de vraag (taak of vacature) bij elkaar. Het gaat in de kerk niet in de eerste plaats om het vervullen van vacatures (hoe belangrijk dat

ook is), maar vooral dat gelovigen ontdekken welke gaven zij van God hebben ontvangen, hoe zij die kunnen inzetten tot opbouw van de gemeente en Gods Koninkrijk, en hoe zij zich daar in kunnen ontwikkelen. We kijken naar een eventuele passende taak en vaak volgt doorverwijzing naar een ouderling, coördinator, predikant of koster. En zo komt een match tot stand. Ik geloof heilig in een persoonlijke benadering. Bij een algemene oproep voelen mensen zich minder aangesproken of denken al snel dat ze niet geschikt zijn. Daarom voer ik altijd een gesprek, waarbij maatwerk mogelijk is.

Gavenmakelaar Anneke gelooft heilig in

Zo kon een vrijwilliger die maar een aantal maanden per jaar beschikbaar was, met wat passen en meten toch ingeroosterd worden. Dus ook als je beperkt beschikbaar bent, zoeken we naar mogelijkheden. Ik zorg voor heldere vacaturebeschrijvingen. Dat klinkt formeel, maar om een goede match te kunnen maken, moeten wederzijdse verwachtingen duidelijk zijn. Als gavenmakelaar werk ik veel zelfstandig, maar val wel onder het ONEteam en overleg ik vaak met ambtsdragers en coördinatoren of voorzitters. Jaarlijks stuur ik mijn evaluatie naar de kerkenraad, inclusief bevindingen. Ik probeer mee te denken over alternatieve oplossingen.

Wat zijn successen?

Successen vind ik niet zo'n passend woord. Het geeft voldoening als je mensen benadert en ze vervolgens een taak oppakken.

een persoonlijk gesprek

Maar ook zonder een 'match' is er een resultaat: dat iemand zich gezien en gehoord voelt. Daarmee zet je mensen aan het denken en krijgt dat later een bepaalde uitwerking. Het is een paar keer voorgekomen dat iemand geschikt lijkt voor een 'zwaardere' functie, maar al een taak heeft. Zo gaat het vaker: iemand voert een taak uit, je leert iemands kwaliteiten kennen en dat kan leiden tot andere of "zwaardere" functies. Om tot zo'n 'succes' te komen zijn meerdere gesprekken met alle betrokkenen nodig, want men moet soms stoppen met een taak die men met plezier deed en men stapt in een andere en onbekende functie.

Wat is de invloed op gemeenteopbouw?

Als gelovigen zich inzetten voor de kerk, dan heeft dat onmiskenbaar effect op hun (geloofs-)leven, maar ook op dat van de gemeente. In de gemeente wordt veel werk verzet om alles gaande te houden en het is fijn als iedereen een steentje bijdraagt. Structureel vrijwilligerstekort kan leiden tot het wegvallen van bepaalde gemeente-activiteiten en dat kan ten koste gaan van de kwaliteit van het kerkenwerk. Overigens hoeft het vervallen van bepaalde taken niet altijd verkeerd te zijn; tijden en behoeftes veranderen. Daarom is het goed dat de kerkenraad reflecteert op hoe je als kerk bezig bent, hoe je creatief met een vrijwilligerstekort kunt omgaan.

Ga je verder binnen de PGE?

Jazeker, vanaf september ga ik PGE-breed werken. Kanttekening is dat ik vierplek Noord (nog) niet goed ken en dat is wel nodig om mijn taak goed te kunnen uitoefenen. Dat zal gaandeweg veranderen. Nu focus ik mij vooral op gesprekken met nieuwe leden. De tijd zal leren hoe het in de praktijk gaat lopen. Ik ben voor iedereen beschikbaar, zowel voor kerkgangers/vrijwilligers als voor de 'taakgroepen'. Interesse of vragen? Schiet me gerust aan of stuur een mailtje naar verbeeka@gmail.com.

PGE-jeugdwerk: terugblikken en vooruitkijken

Het nieuwe jeugdwerkseizoen gaat bijna van start. En daarmee zit het allereerste seizoen van het gezamenlijke jeugdwerk PGE erop! We kijken terug op een mooi seizoen. Een seizoen waarin het gezamenlijke jeugdwerk, met een vijftal activiteiten, naast de kindernevendienst, gedraaid heeft. Prachtig toch! Met veel enthousiasme en betrokkenheid heeft de leiding zich ingezet in het afgelopen seizoen! Een bedankje voor jullie inzet is op zijn plaats: DANK JULIE WEL! Zonder jullie geen jeugd- en jongerenwerk!

We hebben een mooie ontwikkeling gezien: de Jeugdkerk werd bezocht door jeugd uit de verschillende wijken, zo ook de Sauzz en de Basiscatechese. Aan het eind van het seizoen vonden de jongeren ook de Jongerenkring 16+. De Club werd helaas wat minder goed bezocht door de andere wijken en we vragen ons af hoe dat komt. Daar gaat de nieuwe Jeugdraad, de InspiRaad, zich vast en zeker over buigen. Deze raad maakt zich hard voor de jeugd, jongeren en gezinnen. De Raad is inmiddels een paar keer bij elkaar gekomen. Het bestaat uit een enthousiaste groep mensen die graag nadenkt over hoe we

jeugd & jongeren betrokken krijgen en houden bij geloof en kerk. De ouders (gezinnen) zijn daarbij niet weg te denken. Jeugd- en jongerenwerk doe je tenslotte (als gemeente) samen! We bouwen verder. Het komend seizoen gaan we door met dezelfde activiteiten: Club, Jeugdkerk, Sauzz en Jongerenkring 16+. (zie kader) Een uitzondering is Basiscatechese. Deze zal helaas niet meer starten in het nieuwe seizoen. Waarom niet? Bij aanvang waren er voldoende aanmeldingen, maar gedurende het seizoen was de opkomst vaak (te) laag. Bovendien wil de leiding na tien jaar ook stoppen en is er op dit moment geen opvolging. Laten we dit dan 'zo maar' los? Nee, met elkaar gaan we nadenken hoe we de kennis die we de kinderen graag mee willen geven, kunnen aanbieden. Hoe kunnen we ervoor zorgen dat het voor ouders haalbaar is om hun kinderen 'elke keer' te laten komen? Een andere vorm? Projectmatig? Heb jij ideeën hierover, laat het vooral weten! Stuur je ideeën naar inspiraad@pgede.nl. Doe dat ook als jij (jong en ouder) je wilt inzetten voor deze doelgroep.

We kunnen leiding gebruiken (met name voor de Kindernevendienst en Club), maar ook als je je kortdurend of voor eenmalige projecten wil inzetten. Geef het door!

Tot slot: het nieuwe seizoen staat voor de deur en dit willen we natuurlijk goed beginnen. Dus trappen we het seizoen, wegens het succes van vorig jaar, af met (heel!) leuke activiteiten!

Zet op **zondag 24 september** een groot kruis in je agenda en houd deze datum vrij!

Petra Harkema

CLUB (6 – 12 jaar) Spelletjes doen, met elkaar knutselen, zingen en ga zo maar door!

Om de week op vrijdagavond, 18.30 – 19.30 uur, vierplek Zuid (locatie: de Beatrixkerk).

JEUGDKERK (12+) Ontmoeten, horen, delen, vragen, geloven, leren en doen!

1ste zondag van de maand, tijdens de dienst, met aansluitend een lunch voor wie kan blijven. Een laagdrempelige, interactieve 'kerk', met zowel persoonlijke aandacht als aandacht voor een bijbelverhaal. Om de maand op vierplek Zuid (locatie: de Beatrixkerk) of vierplek Noord (locatie: De Open Hof)

SAUZZ (12+) Samen uitgebreid eten & gezellige dingen doen. Niets moet, alles mag!

3e zondag van de maand, 18.00 – 20.00 uur (of langer), vierplek Noord (locatie: De Open Hof)

JONGERENKRING 16+ Samen met de dominee onderzoeken wat het geloof voor jou persoonlijk betekent. 2e zondag van de maand, 19.30 – 20.30/21.00 uur, vierplek Noord (locatie: De Open Hof)

De zondag van de maand en tijden zijn nog onder voorbehoud.

‘... alleen voor mij of geef ik dat ook door?’

Op de website van Groot Nieuws Radio stem ik af op donderdagmiddag 16 uur: ‘De Dag Van Vandaag’. Ik hoor, dacht ik, een bekende stem. Even de fileberichten afwachten en... ja hoor: ‘Lukas Kramer!’, klinkt het door de ether. Een soepele, maar ingetogen radiostem introduceert het volgende muzikale nummer.

Door Han Pol

Lukas Kramer, 32 jaar oud, heeft journalistiek gestudeerd op de Christelijke Hogeschool Ede. Hij ontdekte daar hoe leuk hij radio vond. Inmiddels werkt hij al tien jaar bij Groot Nieuws Radio, een commercieel christelijk radiostation. ‘Daar ben ik radiomaker en presentator, onder andere van ‘De Dag Van Vandaag’. Ik interview mensen die in het nieuws zijn, ik volg de actualiteiten, heb gesprekken met luisteraars, vaak over het christelijk geloof. Er is muziek, er zijn overdenkingen. Het radiovak is een mooi vak, maar vraagt veel van je. Je moet de juiste vragen stellen; je moet creatief zijn. Het zwaartepunt is om vier uur, dan begint het programma en de hectiek.’

‘Ruimte, dat is wel het kernwoord’

‘Ik kom van Urk, hartje Biblebelt. Ik ben in een positief christelijke omgeving opgegroeid. Voor de studie ben ik naar Ede gekomen. Ik heb vroeger op een protestants-christelijke basisschool gezeten, daarna op een reformatorische middelbare school. Dat stempelt de manier waarop ik in het geloof sta. Maar ik voel mij ook thuis bij de evangelische beweging, bij de katholieke kerk, de oecumenische beweging en ik ga

heel graag naar Taizé, wat ook belangrijk is voor mijn geloofsontwikkeling. Daarbij gaat het eigenlijk alleen maar over ‘vorm’. Uiteindelijk komen al die kerken weer bij elkaar terecht, delen we hetzelfde geloof en blijft ergens in het midden Jezus over. Dat maakt dat ik mij bij meerdere stromingen thuis voel. Waarom dan de PGE? Nou, ik hou van een kerk waar ik ruimte ervaar. Dat ervaar ik in de PGE: ruimte om verschillend te zijn, ruimte om elkaar te bevragen, ruimte om samen na te denken. Ruimte, dat is wel het kernwoord.’

‘In mei 2022 ben ik bevestigd als pastoraal ouderling met de focus op jongeren. Ik heb gesprekken met jongeren, luister naar hen, bid voor hen. Dat is het pastoraat in een notendop. Het mooie van het pastoraat is dat je iets mag proeven van het geloof en het vertrouwen dat gemeenteleden hebben in God, ondanks tegenslagen. Dat vind ik bemoedigend. Dat mensen getuigen van God, dat ze hoop en steun ervaren in de donkerte.

Dat zijn heel wonderlijke dingen. Je hoopt iets te brengen als pastoraal ouderling, maar dan ga ik op de fiets terug naar huis en dan denk ik: "wow!", wat bijzonder!

'Ik verlang naar de periode dat het 1 september geweest is'

We praten over het PGE-proces, een periode waarin de kerk zo met zichzelf bezig is en over de zorg of de kerkelijke organisatie straks voldoende mensen heeft die de schouders eronder willen zetten.

'Ik verlang naar de periode dat het 1 september geweest is en dat alles op de rails staat en dat de PGE-trein is gaan rijden. Dan kunnen we eindelijk weer de blik naar buiten richten. De vraag aan de kerkleden is: "Als God liefde is, als God ons lief heeft, wat delen we van die liefde aan anderen uit?" Is het Evangelie alleen goed nieuws voor mij individueel? Of willen we dat delen met elkaar? En willen we dat doorgeven aan mensen aan de rand van de samenleving? Of aan mensen die in een heel donkere periode van hun leven zitten? Dat heeft te maken met de kern van kerk-zijn. Het Evangelie staat centraal in de kerk. Het Woord van Jezus: is dat alleen voor mij of geef ik dat ook door?'

Zoals in het pastoraat mensen hun verhaal vertellen over het geloof, hoort Lukas bijna dagelijks bij Groot Nieuws Radio van geloofsgetuigenissen: mensen die de nabijheid van God ervaren.

'Ik had van de week nog een luisteraar in de uitzending die opeens vanuit het niets met een heel mooi lied kwam met een bijzonder verhaal, in het kader van Wereldvluchtelingendag. Dat God ook de God van de vluchtelingen is: God of the refugee, uit het lied 'God of the moon and stars', van Kees Kraayenoord. Daar raak ik dan wel verwonderd door. Of iemand die vertelt over zijn vrijwilligerswerk op Lesbos.

's Avonds werd met allemaal vrijwilligers in een vluchtelingenkamp het lied "the Blessing" gezongen. Dat soort verhalen wordt op de radio gedeeld. Het is mooi om als programmamaker daarin keuzes te maken: wie haal ik in de uitzending? Welk nummer gaan we draaien?

'...dat jongeren aangehaakt zijn bij het Koninkrijk van God.'

Nog even terug naar je werk als pastoraal ouderling jongeren: Hoe slagen we erin jongeren binnen onze kerk te houden?

'Jongeren binnen de PGE houden is niet het uiteindelijke doel. De kerk is breder dan de PGE, Ik hoop dat jongeren op hun eigen manier op zoek gaan naar geloof en de omgang met God. Soms is dat binnen een kerkgemeenschap zoals wij die kennen, maar geloof kun je op zoveel andere manieren en plekken beleven en belijden. Ik zie ook jongeren die zich meer thuis voelen in een klassiekere kerkdienst. Het belangrijkste is dat jongeren aangehaakt zijn bij het Koninkrijk van God.'

Leo Besemer: 'hands on' is mijn ding'

Een doener is Leo Besemer en daar weten ze in de Beatrixkerk alles van. Een man die zijn sporen in het kerkenwerk al ruimschoots heeft verdiend. Een man om zuinig op te zijn. Tweemaal zes jaar lang is hij diaken geweest. In de diensten is hij regelmatig lector. Nu hij twee jaar geleden voor de derde keer bevestigd is als diaken, heeft hij nog genoeg energie om een nieuwe uitdaging aan te gaan. In september neemt hij zitting in de nieuwe kerkenraad PGE.

Door ds. Jan Overbeeke

Als zoon van een garagehouder is Leo geboren en opgegroeid in Ter Aar. Een dorp vlak bij Alphen aan de Rijn dat hem nog steeds na aan het hart ligt. Het eerste waar hij op wees bij mijn binnenkomst was een lijstje aan de muur waarop de kerk van Ter Aar was te zien. 'Mijn kerkje' zei Leo.

Hij is zoals hij zelf zegt een 'techneut'. Hij heeft bij verschillende technische bedrijven gewerkt en werkt nu bij een bedrijf in Beuningen dat technische hoogstandjes uitvoert voor de chipsindustrie.

'Dingen aanpakken'

'Geen pastorale bezoeken, dat ligt mij niet zo. 'Hands on', dat is mijn ding. Dingen aanpakken. En dat beperkt zich niet alleen tot de diaconie. Eens in de maand is hij betrokken bij OPA, de oudpapieractie en hij is ook van de partij als er iets gedaan moet worden in of aan het kerkgebouw dat hij, volgens zijn zeggen, van binnen en van buiten kent. 'Beatrix, is mijn kerk'.

Een moeilijke tijd had Leo toen Theo Pieter de Jong vrij plotseling aankondigde te vertrekken. Dat viel samen met de boodschap

dat de Beatrixkerk dicht zou gaan. Tegelijkertijd werd hij werkloos en werd zijn bejaarde moeder ziek. Dat alles bij elkaar was wel erg veel om te behappen. Na enkele maanden had Leo gelukkig weer werk gevonden, waar hij zich heel goed bij voelt.

De mededeling dat de Beatrixkerk zou dichtgaan per 1 september 2023 zorgde voor veel commotie in de gemeente. In tweede instantie viel het gelukkig mee en werd er gekozen voor twee vierplekken, waardoor de Beatrixkerk in de toekomst toch verder kan. Heel jammer dat tot nu toe er nog geen mogelijkheid is gevonden een predikant te beroepen. 'We zijn er in onze gemeente hard aan toe. Al is het maar voor zestig of tachtig procent.

Ondanks dat veel mensen hun best doen, zijn het toch allemaal vrijwilligers die ook hun tijd moeten verdelen over hun gezin en werk en de kerk. Een predikant houdt toch meer het overzicht'. Leo vraagt zich af waarom er nog steeds geen voorbereidend werk wordt gedaan om te gaan beroepen. Je zou toch alvast een profiel kunnen opstellen.

Er wordt tijdens ons gesprek aangebeld. Een medebewoner van het flatgebouw met een vraag. Leo is in zijn vrije tijd niet alleen werkzaam voor de kerk. Hij is ook voorzitter van de Vereniging van Eigenaren van het flatgebouw waarin hij woont.

De start van de nieuwe Kerkenraad PGE wordt wel spannend. Leo stelt zich voor dat het in de nieuwe kerkenraad wel even zoeken en afstemmen zal zijn. Belangrijk is: veranderingen te accepteren, samen praten en luisteren naar elkaar. Met open en eerlijke communicatie is het mogelijk om de verschillenden wijkgemeenten te integreren tot één gemeente. Dat is misschien minder moeilijk dan het lijkt. In de gezamenlijke gemeenteavond die we hadden in de Open Hof kreeg iedere wijkgemeente de gelegenheid iets te vertellen over haar identiteit. Het was nog best moeilijk om de eigen identiteit te beschrijven. De verschillen zijn meer een 'nestgevoel' dan dat er onoverbrugbare problemen zijn. 'Ik houd ook erg van mijn kerk', zegt Leo.

Hij heeft heel mooie herinneringen aan de tijd (zeven jaar geleden) dat er vanuit de Beatrixkerk een hele groep mensen van 9 tot 71 jaar naar Malawi is geweest om drie weken te werken aan een medische kliniek. De ruwbouw was al uitgevoerd. De hele club heeft heel hard geploeterd om de binnenmuren neer te zetten. Dit project heeft veel opgeleverd. Het allerbelangrijkste is natuurlijk dat de kliniek al volop in bedrijf is met een dokter en twee verpleegkundigen. Per dag worden er tegen de 200 patiënten behandeld. De gemeente heeft, alvorens we konden gaan, in korte tijd heel

veel geld bijeengebracht. Drie weken als groep op elkaar aangewezen en dus afhankelijk zijn van elkaar, dat was een geweldige ervaring. Leo zou graag zien dat zoiets in de nieuwe PGE-gemeente voor de jeugd nog eens wordt herhaald. Een mooi initiatief om hen een ervaring voor het leven mee te geven.

'Het is zaak de jeugd erbij te houden'

Over de toekomst van de kerk is Leo gematigd positief. 'Tijdens het proces van samenvoeging zullen we spijtig genoeg nog wel wat mensen verliezen, maar er zijn ook positieve ontwikkelingen. De jeugd van Beatrix en Open Hof werkt al een aantal jaren samen. Er is een 20-plussers eetgroep en er zijn jongvolwassenen-clubs. Het is zaak de jeugd erbij te houden. Het gaat vast wel lukken. Zeker als de communicatie binnen de PGE (de rode draad in dit gesprek) in alle geledingen open, eerlijk en oprecht zal zijn. Aan Leo zal het niet liggen.

Samen delen

De kern van de kerk, volgens velen:

Is de kunst van het samen delen.

In een tijd van 'het ik', van verwén onze 'zinnen'

Waar 'tegenover elkaar' het steeds lijkt te winnen...

roept ons Zijn stem tot de kern van ons leven:

tot ons hart, om dat aan de ander te geven.

Zo mooi in de kerk, vanaf buiten te zien: de ramen -

de blik naar de wereld, onze naasten, in 's hemels naam, amen.

Han Pol

Doen we genoeg? Genoeg te doen buiten de kerk

Werkgroep Kerk en Samenleving

Op donderdag 13 juli kwam voor het eerst de werkgroep Kerk en Samenleving bij elkaar. Veertien mensen, deels afkomstig uit de eerdere werkgroep gemeenteopbouw, vorming en toerusting, deels uit de werkgroep maatschappelijke betrokkenheid en nog een aantal mensen die na de presentatie in de Taborkerk van 16 mei jl. enthousiast waren geworden.

De aanleiding voor het ontstaan van deze nieuwe werkgroep is gelegen in een van de uitkomsten van de hackatons: de deuren en ramen van de kerken moeten wijd(er) open.

Hoe start je dan? Wat ga je doen als nieuwbakken werkgroep? En hoe ga je dat doen?

De werkgroep wil in ieder geval aandacht besteden aan zowel bestaande als ook aan nieuwe initiatieven binnen en buiten de kerk. Alle mooie activiteiten die er nu al zijn gaan in ieder geval door. En we willen als werkgroep een aanspreekpunt zijn voor al deze activiteiten.

Daarnaast gaan we ons buigen over brede maatschappelijke thema's. Dat kunnen grote thema's zijn zoals bijvoorbeeld duurzaamheid, maar ook bijvoorbeeld: 'hoe vergroten we de betrokkenheid tussen kerk en buurt'.

Hoe het er precies uit zal zien, verschilt per onderwerp. Hiertoe zijn we bezig een aantal kaders en uitgangspunten te scheppen. Kortom een werkgroep volop in ontwikkeling. Maar u kunt erop rekenen dat we ook wel eens een beroep zullen doen op gemeenteleden: voor een grote of kleine klus of om met ons mee te denken.

Er zal veel overlap zijn met andere werkgroepen zoals de Eredienstraad en de

InspiRaad en de werkgroep Communicatie. Maar ook met de Diaconie en Bespreek het Samen. Dat is vooral heel mooi: zo kunnen we elkaar blijven inspireren en van elkaar leren. Goede communicatie is hierbij een eerste vereiste. Via de PGEde-app zijn we straks makkelijk te bereiken. U zult dan ook regelmatig van ons horen via het PGE weeknieuws, Compassie en de PGEde-app: want we kunnen iedereen gebruiken.

De PGEde-app

Heel veel mensen gebruiken al de PGEde-app. Het is erg gemakkelijk in gebruik en je kunt er de volgende dingen mee:

- agenda van de PGE bekijken;
- informatie ontvangen en delen;
- andere leden vinden (naam, foto en mail/telefoon);
- collecte digitaal overmaken;
- eigen groep met je werkgroep, gesprekskring etc.;
- PGE weeknieuws en liturgieën ontvangen;
- vakantiegroeten.

De Privacy is gewaarborgd: het is en blijft een besloten app en alleen PGE-leden hebben toegang tot de app.

Heeft u de app nog niet (om verschillende redenen): schroom niet en meld u zich alsnog aan. Het team van de PGEde-app helpt u graag met het installeren en de uitleg van het gebruik.

Bespreek het Samen

Het team wil iedereen van harte bedanken voor de massale aanmeldingen. Fijn dat u samen met ons zin heeft in het nieuwe seizoen. Enkele activiteiten kunnen helaas toch niet doorgaan. Iedereen die hiervoor was aangemeld, ontvangt hierover een mail.

U kunt zich nog steeds aanmelden voor de andere activiteiten, mits die nog niet zijn volgeboekt.

Hierbij wat favorieten van het team, die we van harte aanbevelen:

Op **7 februari** komt **Manuela Kalsky**, zij is op 1 februari 2023 begonnen als bijzonder hoogleraar op de Karen Armstrong Leerstoel voor Religie, Waarden en Maatschappelijke Transformaties en komt hierover vertellen. Heel bijzonder dat ze Ede aandoet.

Het Leerhuis op de woensdagavonden. Al meer dan 45 jaar een geliefd item.

Nieuw is de **Fotoclub**, met elke maand een foto-opdracht, die we samen delen. Start met een workshop en wellicht gaan we nog een keertje samen op pad met ons fototoestel/mobiel.

Houdt u van koken en lekker eten met elkaar, dan is **Bijbels koken** op **8 januari** wel iets voor u.

Ook zang en muziek zijn bij Bespreek het Samen erg belangrijk, denk aan:

- 25 september: Psalmen anders;
- 7 oktober: Concert kamerkoor en projectorkest;
- 28 oktober: Lieddag Huub Oosterhuis met afsluitende Vesper;
- vanaf 31 oktober: Bachcantate instuderen, vesper op 25 november en 3 december;
- vanaf 9 januari: instuderen paasconcert en twee concerten op 7 april 2024.

In de adventstijd vertelt Leo Fijen op 29 november over zijn boek 'Van Kribbe tot Kerststal'. Er zijn zes samenkomsten in de 40-dagen tijd met Tjallen Palma en Anny Gootjes.

Voor meer activiteiten: kijk op de website www.bespreekhetsamen-ede.nl

Samenwerken

KIK

Op de zondag na de vakantie zit de kerk vol. Maar wat is het stil! Het zangkoor is er niet. Eén mevrouw zingt de liederen voor, maar in de kerk zingt niemand mee. Dan zegt de dominee: "Zoals u weet zijn we op zoek naar een nieuwe koordirigent. Als u iemand kent, geef het door!" Ook die woensdagavond blijft het stil. Geen koorrepetitie. Geen pauze met koffie en koekjes. De muizen gaan teleurgesteld weg. Maar Kik ziet drie mensen in de keuken zitten: de dominee, de voorzitter van het koor en een onbekende vrouw. "Wilma," begint de voorzitter, "wat fijn dat je ons als dirigente wilt komen helpen. Maar er is een probleem." Wilma knikt: "Mijn katholieke koor oefent óók op woensdagavond en wil niet verschuiven naar dinsdag!"

De voorzitter vervolgt: "En ons protestantse koor wil wel naar de dinsdag, maar dan kunnen 20 van de 35 zangers niet." "Dan kan het NIET doorgaan", zegt de dominee. Wilma glundert: "Maar als we nu eens SAMEN gaan oefenen, gewoon op woensdag?" De voorzitter kijkt verbluft: "Dat wordt een MEGA-KOOR!" De dominee kijkt zuinig. "Julie zingen toch héél andere liedjes dan wij?" Wilma glimlacht. "Ik heb het bekeken en zeker de helft is hetzelfde, dat komt wel goed!" De dominee probeert nog een bezwaar te bedenken. Maar de voorzitter zegt: "Onze bassen zullen het fijn vinden om steun te krijgen!" De muizen zijn dolblij. Stel je voor hoeveel koekkrumels er zullen liggen als zeventig mensen samen zingen en koffiedrinken!

Samen schrijven

Kun je samen een verhaal schrijven?

Dit schrijfspelletje kun je met z'n tweeën doen, maar ook met veel meer, hoe meer hoe leuker! Elke deelnemer krijgt een leeg blaadje en een pen. De spel leider zegt:

1. We beginnen met **WIE**: schrijf bovenaan je blad een persoon, vouw het beschreven stukje naar voren dicht en vouw het dan naar achteren weg. Schuif het blaadje door naar je linkerbuur.
2. Schrijf nu bovenaan het blad dat voor je ligt een **WERKWOORD** (wat doet iemand?), vouw die regel ook weer weg en schuif door.
3. Schrijf nu op **WAAR** het gebeurt, vouw om, schuif door.
4. Schrijf op **WANNEER** het gebeurt, vouw om, schuif door.
5. Schrijf op **WAAROM**, dus: 'omdat ...' of 'want ...' en schuif door.

Vouw nu de blaadjes open en lees hardop om de beurt het verhaal dat is ontstaan.

TIP 1: Doe het nog een paar keer dan leer je beter samenwerken om grappige uitkomsten te krijgen.

TIP 2: Voeg meer categorieën toe, bijvoorbeeld: hoe vaak, samen met ..., met behulp van ..., ondanks ..., enzovoort!

Uit de Bijbel

'In die tijd wees de Heer tweeënzeventig leerlingen aan en stuurde hen twee aan twee voor zich uit naar alle steden en plaatsen waarheen Hijzelf van plan was te gaan.' (Uit Lucas 10:1)

Teksten: Marijet de Jong
Tekeningen: M. Jurriëns